

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕРША ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ»**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	всі
Освітньо-професійна програма	всі
Тривалість викладання	7-й семестр, 13-14 чверті
Кількість кредитів	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Заняття:	Осінній семестр
лекції:	2 години на тиждень
практичні:	2 години на тиждень
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

Кафедра, що викладає: Державного управління і місцевого самоврядування (ДУМС)

Викладачі:

Хожило Ірина Іванівна
д.держ.упр., професор, професор кафедри

Персональна сторінка

<https://palsg.nmu.org.ua/ua/kafedra/teachers/Khozhylo/Khozhylo.php>

E-mail: Khozhylo.I.I@nmu.one

Кравцова Тетяна Василівна
к.т.н., доцент, доцент

Персональна сторінка

<https://palsg.nmu.org.ua/ua/kafedra/teachers/Kravtsova/Kravtsova.php>

E-mail: Kravtsova.T.V@nmu.one

1. Анотація до курсу

З 2022 року Україна переживає значний зовнішній виклик – виклик війни. І головне призначення кожного українця сьогодні – це вижити під час обстрілів та ракетних атак, під час руйнації будинків та врятувати життя комусь іншому у цей критичний період. Тому призначення навчальної дисципліни «Перша домедична допомога в умовах воєнного стану» - це формування компетентностей здобувачів вищої освіти за спеціальністю 231 - Соціальна робота щодо організації та надання першої домедичної допомоги набувачам соціальних послуг за місцем помешкання чи в умовах офісу, якщо їх стан став критичним через виклик війни. Ця навчальна дисципліна збагачує теоретичний базис майбутніх спеціалістів, а також має солідну практичну складову щодо оволодіння навичками проведення серцево-легеневої реанімації (на манекенах), накладання турнікетів та тампонади ран, іммобілізації переломів, збирання «тривожної» валізки для офісу, бомбосховища чи евакуації.

2. Мета та завдання курсу

Мета навчальної дисципліни «Перша домедична допомога в умовах воєнного стану» – формування у спеціалістів з соціальної та молодіжної роботи компетентностей на основі отримання сучасних теоретичних і практичних знань, умінь і навичок з організації та вчасного надання першої домедичної допомоги в умовах воєнного стану та інших загроз бойової дії (вибухи мін, ракетні обстріли, пожежі тощо) для окремих соціально-вікових груп клієнтів, що отримують соціальні послуги в умовах дії правового режиму воєнного стану вдома чи в територіальних центрах соціальної допомоги.

Завдання курсу:

– **знати і розуміти:** сутність діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, міжнародних організацій та громадськості у сфері громадського здоров'я з метою забезпечення суспільного розвитку;

– **вміти:** самостійно *аналізувати* явища та процеси, що відбуваються у соціальній сфері української держави в умовах правового режиму воєнного стану, та *використовувати* отримані результати в практиці соціальної та молодіжної роботи.

Дисципліна викладається в 7-му семестрі на четвертого року навчання відповідно до навчального плану. Вивчення курсу ґрунтуються на базових знаннях, отриманих з вивчених навчальних дисциплін за освітньо-професійною програмою.

3. Результати навчання

- продемонструвати розуміння сутності теоретичних підходів при здійсненні заходів домедичної допомоги в умовах воєнного стану; здатності виокремлювати характерні пріоритети кожного виду домедичної допомоги в залежності від ступеню тяжкості та обставин їх отримання з боку клієнтів;

- продемонструвати розуміння сутності теоретичної й практичної складової надання першої домедичної допомоги в умовах воєнного стану та загроз чинників бойової дії (ракетні атаки, обстріли дронів, пожежі, вибухи мін тощо); дотримання організаційних принципів її надання різним віковим групам населення (доросле населення/діти); вміння аргументувати та обґрунтувати, публічно доводити авторську позицію;

- продемонструвати розуміння сутності та здатність розпізнавати стани, загрозливі для життя в умовах воєнного стану; застосовувати основні принципи об'єктивного оцінювання стану клієнтів, що мають ознаки загрози життю чи можуть становити загрозу для оточуючих (ознаки психологічного стресу тощо); забезпечувати психологічний комфорт та безпеку при спілкуванні та консультуванні клієнтів; вміння аргументувати та обґрунтувати авторську позицію;

- продемонструвати здатність професійно спілкуватися з клієнтами та брати ініціативу на себе при наданні першої домедичної допомоги в умовах воєнного стану та дії сигналу «повітряна тривога»; надавати першу психологічну допомогу при критичних станах; вміти правильно оцінити психологічний стан людей, що перебувають у кризових станах

4. Структура курсу

Тижні	Тематика занять	Вид занять	Ресурси	Оцінка
1	Вступ до курсу. Мета, завдання, результати. Політика курсу. Навчальні матеріали Система та критерії оцінювання	Лекція	Силабус Презентація курсу Методичні рекомендації Рекомендовані джерела KKP для проведення заліку	–
	Тема 1. Основи знань про здоров'я, хворобу та домедичну допомогу в системі соціальної роботи		Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-5
	Практичне заняття за темою 1. Виклики війни для сфери соціальної та молодіжної роботи в контексті загроз для життя та здоров'я	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-10
2	Тема 2. Загальне поняття про травму. Воєнні травмування	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-10
	Практичне заняття за темою 2. Алгоритм надання домедичної допомоги при пораненнях, переломах, травмах та опіках	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-10
3	Тема 3. Принципи надання домедичної допомоги при невідкладних станах	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-5
	Практичне заняття за темою 3. Алгоритм надання домедичної допомоги при зупинці серцебиття та дихання	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-10
4	Тема 4. Аптечка першої допомоги в умовах воєнного стану	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-5
	Практичне заняття за темою 4. Особливості застосування лікарських засобів, виробів медичного призначення та підручних засобів при надання домедичної допомоги	Лекція	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-10
5	Тема 5. Перша домедична допомога при ранах і кровотечах	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-5
	Практичне заняття за темою 5. Алгоритм надання домедичної допомоги при кровотечах. Техніка застосування турнікету.	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-10
6	Тема 6. Психологічне травмування в умовах воєнного стану: основні ознаки та перша психологічна допомога Підведення підсумків вивчення дисципліни	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела Силабус KKP для проведення заліку	0–10
	Практичне заняття за темою 6. Підведення підсумків вивчення дисципліни	Практичне заняття	Анкети у MS Forms	0–10

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На лекційних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом. Активованій аккаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на Microsoft Office365. Перевірений доступ з ПК чи мобільного гаджету до за стосунків Microsoft Office: Teams, Moodle.

Інстальований на ПК та мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point).

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Загальні критерії досягнення результатів навчання відповідають описам 6-го кваліфікаційного рівня НРК.

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни **на підставі поточного оцінювання знань** за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та виконання і захисту практичних робіт складатиме не менше 60 балів. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Розподіл максимальної кількості балів за складовими поточного контролю:

Теоретична частина	Практична частина		Разом
	при своєчасному складанні	при не своєчасному складанні	
40	60	30	100

Практична робота полягає у письмовому або усному виконанні завдань із запропонованих викладачем тем.

Теми для підготовки індивідуального практичного завдання:

1. Що таке перша домедична допомога, і яка її основна мета.
2. Характеристика базових принципів надання першої домедичної допомоги в умовах воєнного стану.
3. Алгоритм дій за протоколом CABCADE (MARCH), який використовується під час надання допомоги пораненому в зоні бойових дій.
4. Ознаки критичної кровотечі. Основні засоби для її зупинки.
5. Накладання турнікету на кінцівку: основні принципи.
6. Накладання турнікету на кінцівку: аналіз типових помилок.
7. Пневмоторакс: основні правила надання першої допомоги потерпілому.
8. Види евакуації потерпілих. Правила транспортування поранених у зоні підвищеної небезпеки.
9. Поняття про шоківий стан потерпілого: алгоритм дій рятівника.
10. Основні відмінності в наданні домедичної допомоги цивільним особам і військовим у зоні бойових дій.
11. Оцінка психологічного стану потерпілого під час надання першої домедичної допомоги.
12. Основні техніки стабілізації психологічного стану в умовах воєнного періоду.

Теоретична частина оцінюється за результатами оцінювання контрольної роботи, яка містить 4 запитання, кожне з яких оцінюється 10 балами.

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи. Підсумкова робота оцінюється в 40 балів. У разі використання технології дистанційної освіти допускається усне опитування за контрольними питання з використанням інструментів Office 365, Teams та Zoom,

Правильна відповідь кожного питання оцінюється 10 балами, а саме:

- 9-10 балів – відповідь правильна, точна;
- 7-8 балів – відповідь правильна, складає 80%;
- 5-6 балів – відповідь не повна, складає 50%;
- 4-2 бали – відповідь складає 20-40%;
- 1 бал – відповідь неправильна повністю;
- 0 балів – відповіді немає.

6.4. Критерії оцінювання практичної роботи

5 з 6-ми практичних занять оцінюються (у вигляді тестів або письмових або усних відповідей) максимально 12 балів за кожне заняття, з яких:

- 12 балів – відповідність еталону, наведення прикладів з додаткової літератури
- 10 балів – відповідність еталону, правильна мова викладення матеріалу;
- 8 балів – відповідність еталону, помилки в граматиці та/або орфографії;
- 5 балів – зміст відповіді має стосунок до предмету запитання, проте не відповідає еталону, відповідь не повна, фрагментарно розкриває питання, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення;
- 3 бали – наявність текстової відповіді, яка не відповідає еталону, та/або не має стосунку до предмету запитання, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення;
- 0 балів - відсутність відповіді.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів) що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»: http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи дисципліни у Microsoft Teams.

Рекомендуємо створити профілі та підписатися на сторінку кафедри державного управління і місцевого самоврядування у Facebook: <https://www.facebook.com/kafedra.publicmanagement/>.

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або до команди навчальної дисципліни у Microsoft Teams.

7.3. Політика щодо перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять.

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим.

Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності.

Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи.

Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби).

Оцінки неможливо отримати під час консультацій або інших додаткових годин спілкування з викладачем. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Зарахування результатів навчання, які отримані у неформальній освіті. Здобувачі вищої освіти має право на зарахування результатів навчання, які отримані у неформальній освіті, за окремими темами або видами навчальної активності із попереднім погодженням з викладачем дисципліни та гарантом освітньої програми. Визнання результатів здійснюється за наявності відповідних сертифікатів.

7.7. Участь в анкетуванні. Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачам вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Домедична підготовка : навч. посіб. / кол. авт.: В. В. Кікінчук, С. О. Книженко, Т. І. Савчук та ін. ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 176 с.
2. Домедична підготовка : навч. посіб. / О. Таранова, В. Придатко. Вінниця: ФОП Рогальська І.О., 2020. 160 с.
3. Домедична підготовка : курс лекцій / О. В. Чуприна, Т. П. Жилін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2018. 120 с.
4. Основи медичних знань та охорони здоров'я : навч. посіб. для проведення практичних робіт студентів вищих навчальних закладів / О. Д. Мойсак, О. В. Тимчик. Київ: КУ ім. Б. Грінченка, 2018. 77 с.
5. Публічноуправлінські аспекти розбудови національної системи охорони громадського здоров'я в Україні / І. І. Хожило // Модернізація публічного управління в умовах глобальних змін світового простору: кол. моногр./Львів-Торунь: Ліга-Прес, 2021. 258 с.
6. Хожило І. І. Державне управління охороною здоров'я: теорія і практика: навч. посіб. у таблицях і схемах / І. І. Хожило, С. М. Мороз. ДРІДУ НАДУ, 2020. 103 слади. URL: <https://drive.google.com/drive/folders/1C87Y3jMSUJx-vqMwFdYL6JPNH1aXaUSL>.

7. Червоний Хрест України. Перша допомога, мобільні медичні бригади, навчання мінній небезпеці. URL: <https://redcross.org.ua/news/2022/06/32081/>
8. Про затвердження Воєнно-медичної доктрини України: Постанова Кабінету міністрів України від 31.10.2018 р. № 910 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/910-2018-%D0%BF#Text> 213.
9. Перша допомога при невідкладних станах: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 103 с. URL: https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/28773/2/persha_dopomoga.pdf
10. Одеські медики: правила надання першої допомоги в умовах воєнного стану. URL: <https://omr.gov.ua/ua/news/226745/>
11. Каменщук Т. Д. Роль і місце психологічної допомоги для внутрішньо переміщених сімей в умовах воєнного часу. Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти. Серія «Педагогіка. Психологія», 2022, 1, 21-27.
12. Олійник Ю. О., Романів А. С., Параняк Н. М. Домедична психологічна допомога в умовах війни. 2022. С. 74-79. URL: <https://repo.knmu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/da023c09-71ac-441a-8b4a-14b31642ec15/content>
13. Цифрові засоби цивільного захисту в умовах воєнного стану. Рубрика «Освіта і наука в умовах війни» (онлайн-проект), 2024. URL: <https://dnpb.gov.ua/my/2-ER-civil%20defense-2024.pdf>

Нормативні документи

1. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>.
2. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19 листоп. 1992 р. № 2801-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/2801-12>.
3. Про затвердження Порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах: наказ МОЗ України від 09.03.2022 № 441. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0356-22#Text>
4. Про екстрену медичну допомогу : Закон України від 05.07.2012 р. № 5081-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5081-17>
5. Про затвердження переліків лікарських засобів та виробів медичного призначення, які повинні бути в складі аптечок медичних загальновійськових індивідуальних, аптечки автомобільної загальновійськової, наплічника медичного загальновійськового санітара та наплічника медичного загальновійськового санітарного інструктора : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 28.07.2016 р. № 784. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/z0113-17>.
6. Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти : наказ МОЗ України від 04.08.2021 № 1627. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1627282-21#Text>
7. Про затвердження Порядку підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати домедичну допомогу : Постанова Кабінету Міністрів України від 171 21.11.2012 № 1115. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/1115-2012-п>
8. Екстрена медична допомога: догоспітальний етап. Новий клінічний протокол : наказ МОЗ України 05.06.2019 № 1269. URL: https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2020/07/2019_1269_nkp_ekstren_ditdor.pdf

Додаткові

1. Європейська програма роботи, 2020–2025: Спільні дії для міцнішого здоров'я. Копенгаген: Європейське регіональне бюро ВОЗ; 2021. URL: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/345924/WHO-EURO-2021-1919-41670-59496-ukr.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
2. Здоров'я-21: Основи політики досягнення здоров'я для всіх у Європейському регіоні ВОЗ. Копенгаген : ВОЗ (ЕРБ), 2000. 310 с.
3. Тарасюк Ю. Протокол надання першої допомоги при невідкладних станах. URL: <http://carpfishing-media.com/2018/02/11/persha-dopomogatarasiuk/>
4. Транспортування та евакуація постраждалих : курс ПМД он-лайн. URL: <http://1staidplast.org.ua/firstaid/4-2/> .

5. Хожило І. І., Мороз С. М. Функції ВООЗ в наднаціональній системі управління у сфері народної медицини. *Публічне управління та адміністрування*. 2019. Вип. 3. URL: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik-dums/2019/2019_03\(42\)/16.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik-dums/2019/2019_03(42)/16.pdf).

Інформаційні ресурси

1. Громадська організація «Платформа здоров'я». URL: <https://healthplatform.org.ua/>
2. Державна установа «Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України». URL: <https://phc.org.ua/pro-centr>.
3. Екстрена медична допомога. <https://www.dec.gov.ua/mtd/ekstrena-medychna-dopomoga-2016-rik/>
4. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. URL: www.library.univ.kiev.ua
6. Наукова бібліотека Національного університету «Кієво-Могилянська академія». URL: <http://www.ukrna.kiev.ua/ukmalib>
7. Офіційний сайт комітету статистики Україн. URL: www.ukrstat.gov.ua
8. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua
9. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua
10. Офіційний сайт Міністерства здоров'я України. URL: <https://moz.gov.ua>
11. Health Facilities Management. URL: <https://www.hfmmagazine.com>
12. PubMed – бібліографічні бази даних Національної медичної бібліотеки (США) та Національного інституту здоров'я (США), що охоплюють різні медичні дисципліни. URL: www.ncbi.nlm.nih.gov